

Theorie en lastige woorden les 2 – blad 1

Doel: Om te lezen

Britse soldaten vochten als eerste met tanks in Frankrijk (1918).

Veel volken vechten mee

Rond 1900 vertrouwden de Europese landen elkaar niet. Ze wilden allemaal de baas spelen en waren bang door de ander aangevallen te worden. Daarom besloten sommige landen **bondgenoten** te worden. Als er een oorlog uitbrak, zouden ze elkaar helpen.

In 1914 ging het mis: Duitsland en Frankrijk kregen ruzie en hun bondgenoten kwamen te hulp. De **geallieerden** Frankrijk, Rusland,

Groot-Brittannië en later de Verenigde Staten vochten tegen Duitsland, Oostenrijk en hun bondgenoten. Vol goede moed vertrokken de soldaten zingend naar het front om te vechten. Iedereen dacht dat ze zo weer thuis zouden zijn. Maar de oorlog duurde veel langer dan gedacht. Door het gebruik van nieuwe wapens kostte de oorlog miljoenen soldaten het leven. Nederland vocht niet mee in de Eerste Wereldoorlog.

de bondgenoot

Hier: land dat een ander land helpt.

de geallieerden

De landen die in de Eerste en Tweede Wereldoorlog samen vochten tegen Duitsland.

het front

De plek waar gevochten wordt.

Duitsland krijgt de schuld

'Om elf uur hoorden we een oververdovend gejuich uit de loopgraven en overal hoorden we de kerkklokken luiden', schreef een Britse soldaat. Op 11 november 1918 kwam er een einde aan de Eerste Wereldoorlog. De geallieerden hadden gewonnen en gaven Duitsland de schuld van de oorlog. Voor straf moest Duitsland hen jarenlang veel geld betalen, en

bezittingen en gebieden afstaan, zoals kolonies. Ook mocht Duitsland geen groot leger meer hebben. De nieuwe Duitse regering accepteerde deze straffen. Ze had geen keus: als de regering niet meewerkte, zouden de geallieerde legers delen van Duitsland bezetten. Veel Duitsers vonden deze straffen niet eerlijk en waren boos dat hun regering ermee ingestemd had.

Een gewond geraakte Duitse soldaat moet na de oorlog bedelen.

de loopgraaf

Diepe geul in de grond die is gegraven door soldaten om dekking te zoeken.

4 2

Theorie en lastige woorden les 2 – blad 2

Doel: Om te lezen

Tsjechische en Slowaakse soldaten willen samen een eigen staat (poster uit 1918).

Volken willen eigen staten

Vroeger was de stad of het dorp waar je woonde het belangrijkste. Je was bijvoorbeeld een Amsterdamer of een Zwollenaar. In de 19de eeuw veranderde dat: de mensen gingen het land waarin ze woonden steeds belangrijker vinden en waren er trots op. Dat wordt **nationalisme** genoemd. Nederlanders hadden hun eigen **staat** waar ze zelf de baas waren. Maar er waren ook volkeren in

Europa die geen eigen staat hadden, zoals de Tsjechen en de Slowaken. Hun land hoorde bij Oostenrijk, maar ze voelden zich geen Oostenrijkers. Aan het einde van de Eerste Wereldoorlog raakte Oostenrijk een deel van zijn gebied kwijt. De Tsjechen en de Slowaken kregen hierdoor samen een staat. Op deze manier ontstonden er meer nieuwe landen in Europa.

het nationalisme

1 als iemand veel houdt van zijn land, 2 als een volk een eigen staat wil.

de staat

Een land/gebied met een bestuur.

Een nieuwe kaart van Europa

De grenzen verschuiven! Voor de Eerste Wereldoorlog waren er grote rijken in Midden- en Oost-Europa. Na de oorlog ontstonden daar veel nieuwe kleine staten, zoals Tsecho-Slowakije, Joegoslavië en Hongarije. Dat kun je zien op de kaart. In Oost-Europa was nog een groot rijk: de Sovjet-Unie. In deze staat woonden Russen en andere volkeren. In Midden-Europa gingen veel volkeren hun eigen land voor het eerst besturen. Er waren landen waar alle mannen en vrouwen ineens kiesrecht kregen. In die landen moesten ze erg wennen aan een democratisch bestuur.

Kaart Europa 1919-1937.

het kiesrecht

Het recht om te mogen stemmen.

het democratische bestuur

Regering van een land die door het volk gekozen is.